

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ماہ: اہل بیت
علاء الدین حسین

ماہ: اہل بیت
علاء الدین حسین

ضیافت خلیل

ویژہ نامہ ماہ محرم

حوزه نمایندگی ولی فقیہ در امور حج و زیارت
معاونت فرهنگی
مدیریت آموزشی و فرهنگی

صید کا و زده خون حسنت
اہل بیت دست پیت در خون حسین

فقاوہ ماہ و حسنت
اہل بیت بہ نمون حسین

دیجیتال پینت، کمیل کریمی، برگرفته از وبگاه کانون هنر شیعی

عشق به حضرت **سید الشهداء** علیه السلام زمانی کامل و منسجم است که با رویکردی عالمانه نسبت به مقام و منزلت او و اهداف انقلاب سرخ و دین سبزش همراه باشد. پس باید او را شناخت تا عشق به او نیز حاصل آید.

اما به راستی می توان **حسین** علیه السلام را شناخت و فهمید که او که بود، چه بود و چه کرد؟ چه کسی می تواند با جرات ادعای معرفت او را بنماید. راستی مگر می توان **حسین** علیه السلام و بلکه ائمه هدی را از غیر طریق خدا و رسول و اهل بیت او شناخت؟ هرگز که چنین امری از دایره تفکر هر متفکری بیرون است. آنچه تحت عنوان ضیافت محرم تقدیم شما می گردد شامل ۱۰ موضوع است که امید است بر معرفت ما بر اهمیت عزاداری **سید الشهداء** بیفزاید.

پارچہ دوزی، عکس از امیر حسامی نژاد، برگرفته از وبگاه کانون هنر شیعی

سلام من به محرم

به بی نهایت داغ دل شکسته زینب
به ناامیدی سقا به سوز اشک ابوالفضل
به کام خشک اذان گوی زیر نیزه و خنجر
به شوق شہد شہادت حنای گیسوی قاسم
به اشک خجالت شاه و گلوی پاره ی اصغر
به آن ملیکہ، کہ رویش ندیده چشم مدینه
به رو سپیدی جوئن و به بوی عطر عجیبش
به پاره، پاره تن بی سرمقابل زینب
سلام من به **حسین** و به اشک سینه زنانش

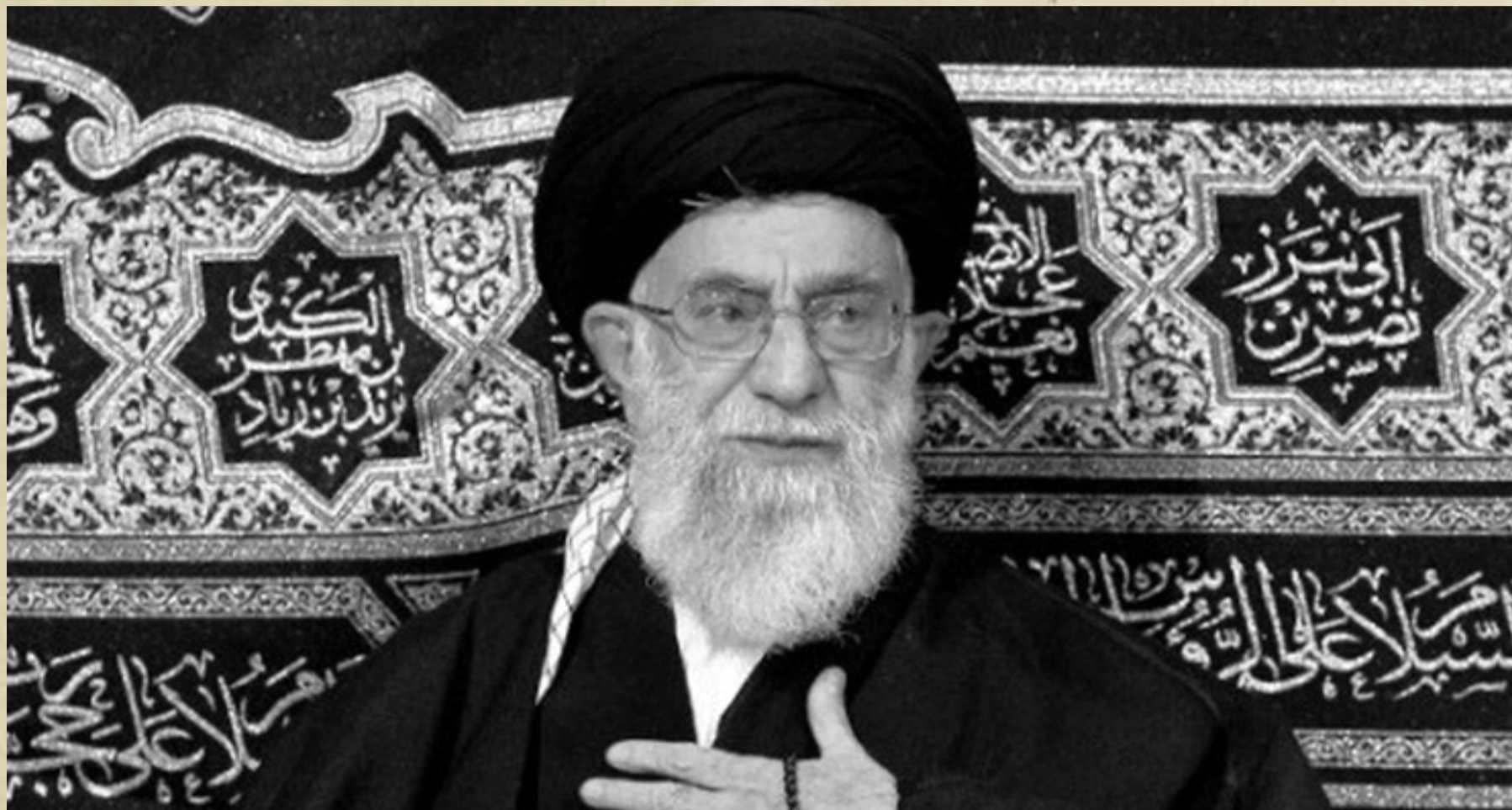
سلام من به محرم به حال خسته زینب
سلام من به محرم به دست و مشک ابوالفضل
سلام من به محرم به قد و قامت اکبر
سلام من به محرم به دست و بازوی قاسم
سلام من به محرم به گاهواره ی اصغر
سلام من به محرم به اضطراب سکینه
سلام من به محرم به مسلم و به حبیبش
سلام من به محرم به زنگ محمل زینب
سلام من به محرم به شور و حال عیانش

گریه برای امام حسین علیه السلام يك مسئله سیاسی است

امام خمینی قدس سره: شما انگیزه این گریه و این اجتماع در مجالس روضه را خیال نکنید که فقط این است که ما گریه کنیم برای سیدالشهدا. نه سیدالشهدا احتیاج به این گریه‌ها دارد، و نه این گریه خودش فی نفسه يك کاری از آن می‌آید، لکن این مجلس‌ها مردم را همچو مجتمع می‌کنند و يك وجهه می‌دهند، سی میلیون، سی و پنج میلیون جمعیت در دو ماه محرم [و صفر] و خصوصاً دهه عاشورا يك وجهه، طرف يك راه می‌روند. بی خود بعضی از ائمه ما نمی‌فرمایند که برای من در منابر روضه بخوانند. بیخود نمی‌گویند ائمه ما به اینکه هر کس که بگرید، بگریاند یا صورت گریه، گریه کردن به خودش بگیرد، اجرش فلان و فلان است. مسأله، مسأله گریه نیست؛ مسأله، مسأله تباکی نیست؛ مسأله، مسأله سیاسی است که ائمه ما با همان دید الهی که داشتند، می‌خواستند که این ملت‌ها را با هم بسیج کنند و یکپارچه کنند؛ از راه‌های مختلف، اینها را یکپارچه کنند تا آسیب پذیر نباشد.

امامت و انسان کامل از دیدگاه امام خمینی (ره)، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۵، ص ۵۰۸.

بی نظیر بودن حادثه عاشورا

اساس دین با عاشورا پیوند خورده و به برکت عاشورا هم باقی مانده است. اگر فداکاری بزرگ حسین بن علی علیه السلام نمی بود که این فداکاری، وجدان تاریخ را به کلی متوجه و بیدار کرد در همان قرن اول یا نیمه ی قرن دوم هجری، بساط اسلام به کلی برچیده می شد. قطعاً این گونه است. اگر کسی اهل مراجعه به تاریخ باشد و حقایق تاریخی را ملاحظه کند، این را تصدیق خواهد کرد. چیزی که وجدان جامعه ی اسلامی را در آن زمان برآشفته و اسوه و الگویی برای بعدیها شد، همین حادثه ی عجیبی بود که تا آن روز در اسلام سابقه نداشت. البته، بعد از آن، نظایر بسیاری پیدا کرد؛ اما هیچ کدام از آن نسخه ها، مطابق اصل نبود. امت اسلام، شهیدان زیادی داد. شهدای دستجمعی داد. اما هیچ کدام به پای حادثه ی عاشورا نرسید. حادثه ی عاشورا، در اوج قلّه ی فداکاری و شهادت باقی ماند و همچنان تا قیامت باقی خواهد ماند. «لایوم کیومک یا ابا عبد الله».

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار جمعی از روحانیون، ۱۳۷۲/۰۳/۲۶

در ماه محرم نفس‌هایتان در حکم تسبیح است

آهی از دلش برمی‌خیزد، فرمود این ناله عبادت است، این آه عبادت است. برای مظلومیت سالار شهیدان، کسی آه بکشد عبادت است، «نَفْسُ الْمَهْمُومِ لِظُلْمِنَا تَسْبِيحٌ وَ هَمُّهُ لَنَا عِبَادَةٌ».

در ماه محرم، اگر انسان مهموم شد غمگین شد برای کربلا، عبادت است. اهتمام ورزید که نام **حسین بن علی** علیه السلام را احیا کند، عبادت است. همتش همت عاشورایی بود، عبادت است. آن ماه مبارک رمضان است که «أَنْفَاسُكُمْ فِيهِ تَسْبِيحٌ نَوْمِكُمْ فِيهِ عِبَادَةٌ»، این ماه محرم است که «نَفْسُ الْمَهْمُومِ لِظُلْمِنَا تَسْبِيحٌ وَ هَمُّهُ لَنَا عِبَادَةٌ».

بنابراین ماه محرم که در پیش است، برای ما مثل ماه مبارک رمضان است؛ یعنی ماه عبادت است. عبادت‌های ما، عرض ادب‌های ما، سینه زدن‌های ما، گریه‌های ما، ناله‌های ما باید طوری باشد که این نظام را حفظ کند. (۲)

(۱). اُمالی مفید، ص ۳۳۸

(۲). حضرت آیت الله جوادی آملی، درس اخلاق

۹۵/۰۷/۸

در ماه مبارک رمضان فرمودند شما مهمان خدا هستید: «أَنْفَاسُكُمْ فِيهِ تَسْبِيحٌ نَوْمِكُمْ فِيهِ عِبَادَةٌ»، گذشته از آن دستوره‌ای خاصی که دارید؛ اما همین که بخواهید برای اینکه خوب روزه بگیرید و خوب نماز شب بخوانید، این خواب شما عبادت است. نَفْسِ که در ماه مبارک رمضان می‌کشید عبادت است: «أَنْفَاسُكُمْ فِيهِ تَسْبِيحٌ نَوْمِكُمْ فِيهِ عِبَادَةٌ». این برای ماه مبارک رمضان است.

اما در محرم فرمود: «نَفْسُ الْمَهْمُومِ لِظُلْمِنَا تَسْبِيحٌ وَ هَمُّهُ لَنَا عِبَادَةٌ» (۱)؛ فرمود این کسی که در ماه محرم، یک آه می‌کشد این آه عبادت است! این چه محرمی است؟! این چه ماهی است؟! این دین می‌خواهد ماه محرم را مثل ماه مبارک رمضان، ماه عبادت قرار دهد. این کتابی که مرحوم شیخ عباس قمی نوشته به نام نفس‌المهموم، از همین حدیث گرفته، «نَفْسُ الْمَهْمُومِ لِظُلْمِنَا تَسْبِيحٌ وَ هَمُّهُ لَنَا عِبَادَةٌ». این شخص در محفل عزای حسینی نشسته یا در کوی و برزن مشغول حرکت است! یک ناله و

اهداف و انگیزه‌های قیام عاشورا

حاکمان اموی) به خاطر رقابت و سبقت جویی در فرمانروایی و افزون خواهی در متاع ناچیز دنیا نبوده است، بلکه برای این است که نشانه‌های دینت را (به مردم) نشان دهیم (برپاگردانیم) و اصلاح در سرزمین‌هایت را آشکار کنیم. می‌خواهیم بندگان ستم‌یده ات در امان باشند و به واجبات و سنت‌ها و احکام عمل شود.

از این جملات می‌توان چهار هدف را برای اقدامات و فعالیت‌های امام حسین - علیه السلام - که در عصر حاکمیت یزید جزء اهداف قیام حضرت به شمار می‌رفت، استخراج کرد:

الف: احیای مظاهر و نشانه‌های اسلام اصیل و ناب محمدی

ب: اصلاح و بهبود وضع مردم سرزمین‌های اسلامی

ج: مبارزه با ستمگران اموی جهت تأمین امنیت برای مردم ستم‌یده

د: فراهم ساختن بستری مناسب برای عمل به احکام و واجبات الهی

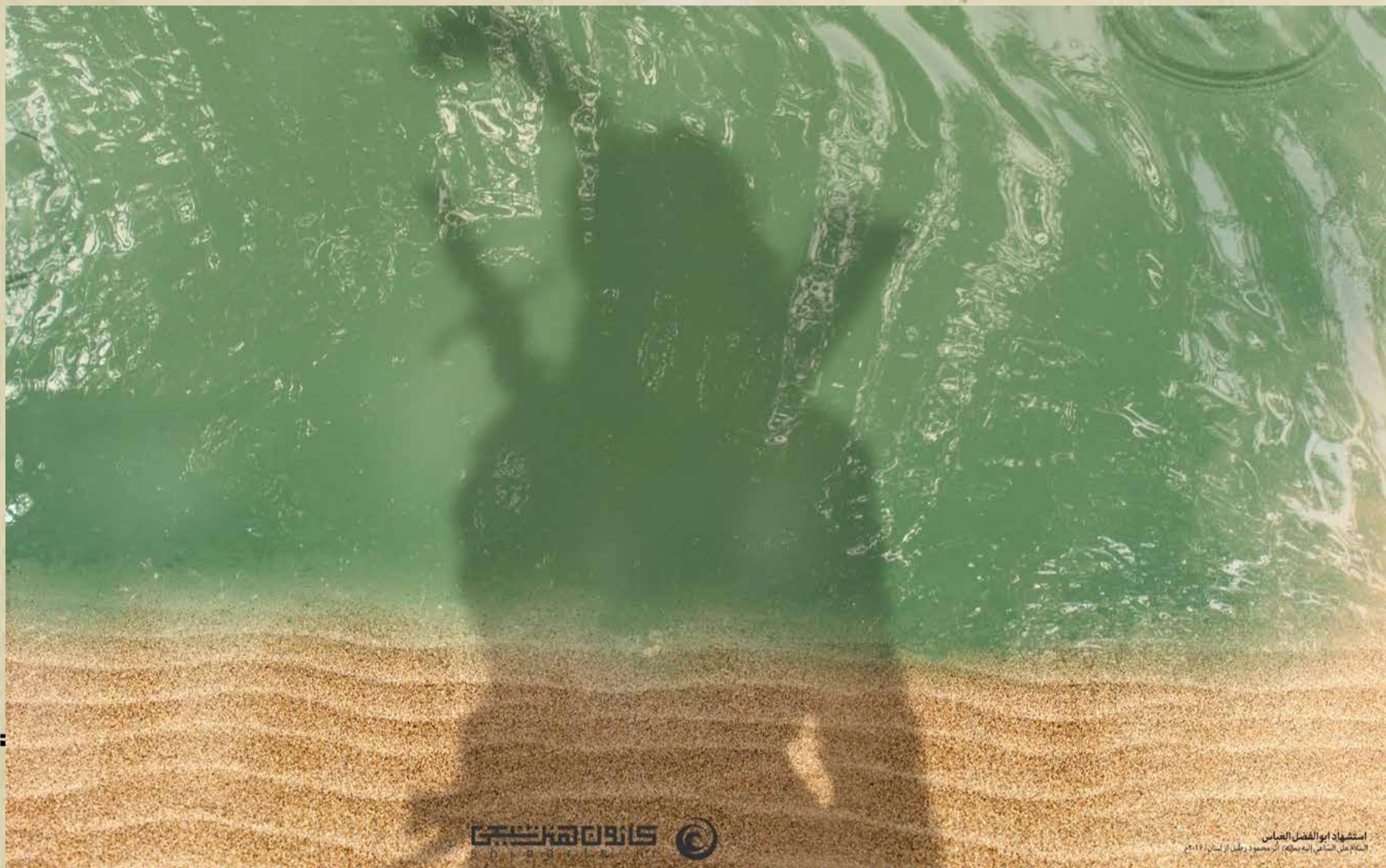
بهترین و مطمئن‌ترین سند برای شناخت حقیقت و اهداف نهضت سیدالشهدا علیه السلام، کلمات خود آن حضرت و یا امامان دیگر در این باره است. مجموع خطبه‌ها، سخنان، نامه‌ها و وصیت‌نامه امام حسین علیه السلام که درباره اهداف و انگیزه‌های قیام عاشورا است و نیز برخی از تعابیر زیارت‌نامه‌های متعدد و مختلف که از امامان دیگر در باره حضرت رسیده است.

امام حسین علیه السلام در مکه در جمع گروهی از علما و نخبگان دیگر مناطق اسلامی با ایراد خطبه‌ای شورانگیز و کوبنده، در پایان سخنان خود، هدف از اقدامات و فعالیت‌هایش را برضد نظام ستم‌گر حاکم چنین اعلام فرمودند:

«... اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ تَعْلَمُ اَنَّهُ لَمْ يَكُنْ مَا كَانَ مِنَّا تَنَافُسًا فِي سُلْطَانٍ، وَلَا التَّمَا سًا مِنْ فُضُولِ الْخَطَا مِ، وَلَكِنْ لِنُرِي (لِنُرِدَّ) الْمَعَالِمَ مِنْ دِيْنِكَ، وَنُظْهِرَ الْاِصْلَاحَ فِي بِلَادِكَ، وَيَأْمَنَ الْمَظْلُوْمُوْنَ مِنْ عِبَادِكَ، وَيُعْمَلَ بِفَرَائِضِكَ وَسُنَنِكَ وَ اَحْكَامِكَ»

خدایا تو می‌دانی آنچه از طرف ما انجام گرفته است (از سخنان و اقدامات برضد

ابن شعبه حرانی، تحف العقول، ص ۲۳۹؛ مجلسی، بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۸۰۸۱.

کانون ہیکلی

استنباط ابو الفضل العباس
العلی بن ابی طالب و علی بن ابی طالب

آب روشن شد و عکس قمر افتاد در آب

رفت تا تشنگی اش آب کند دریا را
ماہ می خواست کہ مہتاب کند دریا را
پس ننوشید کہ سیراب کند دریا را
ماہ افتاد کہ محراب کند دریا را
زخم می خورد کہ خواب کند دریا را
تا در آغوش خودش خواب کند دریا را
در توان داشت کہ مرداب کند دریا را
چون خدا خواست کہ نایاب کند دریا را

مشک برداشت کہ سیراب کند دریا را
آب روشن شد و عکس قمر افتاد در آب
تشنه می خواست ببیند لب او را دریا
کوفہ شد علقمہ، شق القمری دیگر دید
تا خجالت بکشد، سرخ شود چہرہ آب
ناگہان موج برآمد کہ رسید اقیانوس
آب مہریہ گل بود والا خورشید
روی دست تو ندیدہ است کسی دریا را

سید حمید رضا برقی

اقسام بلا، بلای عاشورا

گاهی بلا، بلای پاک سازی و تطهیر است یعنی بلایی که خطا و سیئه مومن را با جمال صنع حق و زیبایی تدبیر حق جبران می‌کند. این بلا، به وسیله فتنه ای است که برای مومن پیش می‌آید. حاصل این فتنه جدا شدن مومن از گناه، علاقه‌ها و از موانعی است که بین او و خداوند است. قسم دیگر بلا که برای مومن پیش می‌آید، بلایی است که برای ترفیع درجه مومن است؛ این طور نیست که اگر مومن خطایی کرده او را مبتلا می‌کنند تا بی حساب شود بلکه بلا برای ترفیع درجه و بالا رفتن مقام مومن است. در روایات آمده است که، بلایی که بر سر شما می‌آید، هر بلایی باشد حتی اگر پای شما به سنگ بخورد و رگ پایتان پاره شود، این به خاطر خطایی است که کرده‌اید. در قرآن نیز آمده که:

«وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ»^(۱) «هیچ بلاء و مصیبتی بر شما نمی‌رسد الا اینکه به واسطه مکتسبات خودتان است.» «يَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ»، «خدای متعال بسیاری از گناهان

را به خاطر مکتسبات عفو می‌کند.» در بلای عاشورا آن کسی که بلا کشیده، خوب ترین خوب‌ها بوده و بلای او سنگین ترین بلاها بوده است؛ بطوریکه در «عالم ذر» وقتی این تکلیف را عرضه کردند، کسی جز سیدالشهدا علیه السلام آن را به دوش نکشید، حتی انبیاء اولوالعزم. از این چهارده نور پاک که همه آن‌ها یک نور هستند، هر تکلیفی را به دوش هر کدام بگذاری قبول می‌کنند ولی هیچ کس، حتی هیچ پیامبر اولوالعزمی توان کشیدن بار این بلا را ندارد. سیدالشهدا علیه السلام این بلای عظیم را به دوش کشید. طوری که این بلای عظیم تمام هستی را سیراب کرده است. یعنی آنقدر این شخص بزرگ بوده و این بلا رفیع و عظیم بوده که نازلۀ این رحمت، دامنه همه هستی را گرفته و بر همه هستی باریده است. اگرچه رحمت حق اول به خود او باریده ولی این رحمت که اول بر سیدالشهدا علیه السلام باریده، همه را سیراب کرده است.^(۲)

(۱) سوره شوری، آیه ۳۰

(۲) استاد محمد مهدی میرباقری

کدام اشک گناه زداست؟

بگویید، به جای آن راست می نویسند. مثل این است شما کود را بیاورید بو بکشید، بعد بگویید بوی عطر می دهد؛ یعنی کود می رود جزو گل و بوی گل می گیرد. یک فرد دروغگو وقتی در زندگی اش دروغ و معصیت است؛ آیا اشک بر امام حسین علیه السلام اینها را می زداید؟! شما کلمه تبدیل را چه وقت می گویید؟ وقتی می گویید این ماشین را تبدیل کردم، به چه معناست؟ یعنی آن ماشین را دادم و ماشین بهتر گرفتم. تبدیل، اشکی که تبدیل می کند، اشکی که تغییر می دهد، اشکی که تحول ایجاد می کند، این اشک گناه زداست. ^(۳)

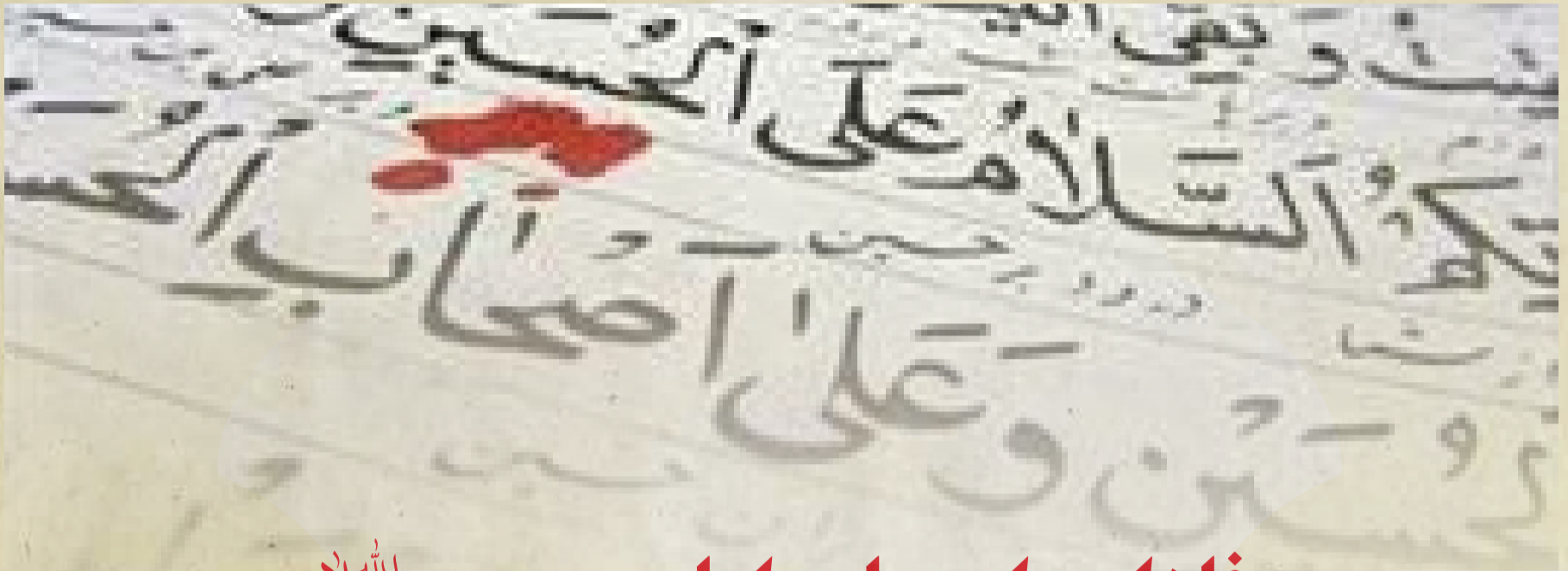
اینکه گفته اند اشک بر ابا عبد الله علیه السلام گناه را می برد، معنایش این نیست که شما گریه کنید، بعد گناه کنید و بگویید این با آن پاک می شود، خیر چنین نیست. مثلاً شما کود را پای گل می ریزید، می گویند، این بوی بد می دهد، متعفن است؛ چرا این کود را این جا آوردید؟ می گوید: صبر کنید کود تبدیل به بوی خوش می شود. یک مدتی که می گذرد این کود جذب خاک می شود، کم کم این گل از این کود ارتزاق می کند و یک ماه الی سه ماه دیگر وقتی توی باغ می روید، می گویید: عجب بوی خوبی! دیگر بوی کود نیست. اینجاست که قرآن می فرماید:

«إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ» ^(۱) «حسنات، سیئات را از بین می برد» یا «يُبدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ» ^(۲) «خدا بدی را به خوبی تبدیل می کند»، معنایش این نیست که شما دروغ

(۱) سوره هود، آیه ۱۱۴

(۲) سوره فرقان، آیه ۷۰

(۳) حجت الاسلام رفیعی

وفاداری اصحاب امام حسین علیه السلام

کدام مادری حاضر است برای فرزندش این‌گونه قربانی شود؟ هیچ مادری حاضر نیست این‌گونه سپربلای فرزندش بشود که اصحاب سیدالشهدا علیهم السلام سپربلای او شدند. اصلاً رنج خودشان برایشان مطرح نبوده و درمقابل، رنج ولی‌شان را می‌دیدند. سعید بن عبدالله به حضرت می‌گوید: آقا! من نمی‌توانم تحمل کنم و ببینم دشمن دارد حلقه محاصره شما را تنگ می‌کند. این مقدمه است. او می‌خواهد شما را محاصره کند؛ من اصلاً توان دیدن این صحنه را ندارم؛ اجازه بدهید بروم و نباشم. حاضر است خودش قطعه قطعه بشود، ولی نمی‌تواند ببیند امام حسین علیه السلام هتک می‌شود. توان دیدنش را ندارد.

افق محبت ولی خدا با افق محبت خود انسان قابل مقایسه نیست. اگر خدا به کسی آن محبت را بدهد، بیداد می‌کند. آدم برای محبت نفس و خودش چکار می‌کند؟ چه تلاش‌هایی می‌کند؟ اگر خدا به کسی محبت ولی‌اش را داد، اصلاً با این محبت قابل مقایسه نیست. کاری می‌کند که هزار بار محبت خود انسان این کار را نمی‌تواند انجام بدهد. بلای ولی خدا هم همین‌گونه است. جوری جان انسان گداخته می‌شود که غصه در وجود انسان می‌ریزد. حمد بر بلا و این رضا به بلای الله، بالاترین درجه سلوک است. مقامی بالاتر از این نیست، چون بالاتر از رضا، مقام نداریم؛ آن هم رضا به قضای الله که در سنگین‌ترین ابتلائات عالم است. انسان باید به جایی برسد که خون امام حسین علیه السلام خون او باشد. در زیارت عاشورا می‌خوانیم: «وَأَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ ثَارِي [ثَارِكُمْ] مَعَ إِمَامٍ هُدَى [مَهْدِي] ظَاهِرٍ نَاطِقٍ». این قدر آدم رشد می‌کند مثل اینکه خون، خون اوست.

استاد سید محمد مهدی میرباقری

عاشورا برای عبرت است و عبره

برخی‌ها خیال می‌کنند عاشورا برای عبرت است نه برای عبره، اما **سالار شهیدان** فرمود من برای دو چیز شهید شدم؛ هم برای عبرت و هم برای عبره! عبرت گرفتن به آن عزاداری می‌گویند که حرکت کند، پویا باشد، از جهل به علم و از جهالت به هدایت، از کُندروی به اعتدال و از بیراهه رفتن به استقامت عبور کند، این را می‌گویند عبرت، عبرت یعنی عبور. آن عزاداری که تنها تماشا می‌کند او اهل عبرت نیست او فقط می‌نالد، اهل اشک است، دو روز که از عاشورا سپری شد برای او دیگر اثری ندارد چون او عبرت نگرفت و عبور نکرد و تنها تماشا کرد. اصرار قرآن کریم بر این است که «فَاغْتَبِرُوا»؛ آیات فراوانی است که خدا فرمود عبرت بگیرید، آدم ایستاکه اهل عبرت نیست! آن که عبور کرد از رذیلت به فضیلت و فرشته خوی شد او عبرت گرفته است.

آیت الله جوادی آملی، ۳۱ شهریور ۱۳۹۷

شیعہ

بِأَنَّ شِعْيَانَهُمْ فِي كَلْبِ الْوَقَائِدِ وَالْحَمْرِ

يَا أَيُّهَا الْعَرَبُ إِنَّ اللَّهَ حَسْبُكَ

امام حسین علیہ السلام

إِنَّ شِعْيَتَنَا مِنْ سَلَمَتِ قُلُوبِهِمْ مِنْ كُلِّ غَشٍّ وَغَلٍّ وَدَغَلٍّ

به درستی که شیعیان ما
قلبشان از هر ناخالصی و حيله و تزوير پاك است.

بحار الانوار، ج 60، ص 106